

J. C. Hronský: Jozef Mak (analýza diela)

Jozef Mak vždy mlčal pri takýchto rečiach, dožil, choval a napájal, a Maruša chodila okolo neho. Keď sa zasmiala, teplá para vlnila sa jej z úst. neraz oviala i Jozefa Maka, a keď boli veľké mrazy, dala sa nahovoriť, aby ju veľmi neoziabali bosé nohy, dala sa prikryť kožuchom a pokrovcom na Jozefovom lôžku. Jozef Mak si ticho hvízdal, pokým dožil a pokým sa díval na Marušu. Myslel si
- Mám dom a Maruša býva v ňom. mám teplý dom a Maruši sa v ňom dobre býva.
Áno, v poslednú jar mal už istotu keby raz Marušu objal, neskríkla by, iba by jej smiech v hrdle zaklokotal, a to by len o sám počul a nik iný.

1. Určte **typ rozprávača** a charakterizujte ho.
2. V akom **prostredí** sa odohráva príbeh Jozefa Maka?
3. Čo znamená, že autor mnohé pasáže **lyrizuje**?
4. Charakterizujte postavu **Jozefa Maka** a **Maruše**.
5. Vysvetlite symboliku priezviska Jozefa **Maka**.

„Jožko, teraz nám bude ešte horšie,“ povedala Maruša chladno, triezvo, múdro, a keď sa jej Jozef Mak prizrel, zdalo sa mu, že má krvavé oči. Krvavé oči, že sa jej trasú, bezkrvé pery sa jej trasú a že jej uschol dych. Na Jozefa Maka sa začala valiť hrôza. Zošediveli mu líca, prsty nevedomky mrvili suché seno a chladli. A prišla mu na um Jula.

„Ťažšie nám bude...“ kývla Maruša, ten chlíp sena, ktorý jej prišiel práve pod ruku, hodila do sita a poberala sa k obluku a rebríku.

A ty, Jozef Mak, si biedny, vyvaľuješ oči na Marušu a mlčky hučíš do seba: „Ako vie držať sito, ako vie kráčať?! Vie, kde je rebrík ... Ved' ja sa neviem ani hnúť!“

6. Vyjadrite jedným slovom **podčiarknuté slovné spojenie** v ukážke.
7. Vypíšte prvé slovo z vety z ukážky, ktorou sa začína **vnútorný monológ**.

8. V akom vzťahu boli **Jozef a Maruša** v úvode románu *Jozef Mak* a v akom po jej sobáší s Janom?

Inovať nesadla ani na smrek, ani na vrby, neprišla o polnoci, ako chodievala, prišla za bieleho dňa a sadla iba na Makovu chalupu. Vstal raz, druhý raz, zastavil sa pri truhle, díva sa na inovať, ktorá sa neroztápala, a na inovati videl takúto reč: „Nehnevaj sa na mňa, Jožko, veď ja za nič nemôžem. Keby som len trochu bola tušila, keby som skôr tušila, že ma budeš raz i návidieť, veď by som ja nebola oslabla do truhly.“

9. Podčiarknite v ukážke podstatné meno, ktoré je **symbolom smrti**.

10. **Nahraďte neurčitok** zvýrazneného slovesa v ukážke iným neurčitkom.

11. Uvedte tri **útrapy**, ktoré musí prekonať Jozef Mak v rovnomennom románe:

- 1.
- 2.
- 3.